Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2026-09-17
Ärendenummer SMF-2026-01790

Handläggare
Sabina Cagner Thelin
Telefon: 031-365 00 00
E-post: sabina.cagner.thelin@stadsmiljo.goteborg.se

Tider för hög- och lågtrafik för färdtjänst under 2027

Förslag till beslut

Stadsmiljönämnden beslutar att högtrafiktider för färdtjänstavgifter ska gälla under följande perioder år 2027:

• Vardagar från och med den 1 januari till och med den 18 juni samt från och med den 16 augusti till och med den 31 december.

• Klockan 06.30–08.59 samt klockan 14.00–16.59 på vardagar enligt ovan.

Sammanfattning

I modellen för färdtjänstavgifter som infördes under 2024 ingår en komponent för styrning av avgiftsnivåerna, nämligen tider för hög- och lågtrafik. Under högtrafiktid, några timmar på för- och eftermiddag under vardagar, är efterfrågan på serviceresor extremt hög. Genom ett tillägg på basavgiften med 20 procent under dessa tider kan en viss mängd resor som inte med nödvändighet måste göras just då, styras till tider då det finns fler tillgängliga fordon. Därigenom skapas förbättrade förutsättningar för att på effektivast möjliga sätt använda de resurser som serviceresor har tillgång till i form av fordon och förare.

Kommunfullmäktige har genom beslut om den nya taxemodellen delegerat till stadsmiljönämnden att årligen se över samt besluta om vilka datum och tider högtrafiktaxa ska gälla.

Förvaltningen föreslår att nämnden fastställer tider för 2027 enligt:

- Vardagar från och med den 1 januari till och med den 18 juni samt från och med den 16 augusti till och med den 31 december.
- Klockan 06.30–08.59 samt klockan 14.00–16.59 på vardagar enligt ovan.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Bakgrunden till att styrning av resandet sker utifrån tid på dagen resan utförs är att ge förbättrade förutsättningar för verksamheten att använda tillgängliga fordonsresurser på ett effektivare sätt. Detta förväntas ha en positiv ekonomisk effekt för verksamheten.

Bedömning ur ekologisk dimension

En önskvärd effekt av förslaget är att de resenärer som kan, förändrar sina resvanor något. Om färre väljer att resa i högtrafiktid får det effekt på såväl de serviceresor som utförs som på trafiken i staden i stort.

Med färre resor som utförs i högtrafik minskar trängseln på trafiklederna. Samtidigt får Göteborgs Stad lättare att utföra färdtjänstresor, skolskjuts och resor till daglig verksamhet med god kvalitet och minimala förseningar. Detta bör vara gynnsamt ur ett ekologiskt perspektiv.

Bedömning ur social dimension

Ett beslut enligt förslaget innebär ingen principiell förändring jämfört med det beslut stadsmiljönämnden fattade i november 2024. Av det skälet har förvaltningen inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Beskrivning av ärendet

Den 23 februari 2023 fattade kommunfullmäktige beslut om ny avgiftsmodell för färdtjänstresor att införas under 2024. En komponent i den nya modellen är att styra avgifterna utifrån vad som utgör högtrafiktider i servicereseverksamheten och därigenom bidra till mindre belastning på tillgängliga fordon under dessa tider. För staden i stort kan dessa också i någon mån bidra till mindre trängsel i trafiken.

För att vara effektiv behöver de tider som utgör högtrafik löpande anpassas till den aktuella belastning verksamheten ser. I diagrammet nedan illustreras hur trafikflödet i servicereseverksamheten varierar under ett dygn. Det som visas är den genomsnittliga fördelningen under en ”normalvecka” i maj månad 2026. Under de tider som avgränsas av röda streckade linjer är det extrem efterfrågan på olika typer av serviceresor. Det handlar då främst om skolskjuts, resor till och från dagligverksamhet, färdtjänstresor till och från arbete och studier men till sist också andra typer av färdtjänstresor. Huvuddelen av de nämnda resorna är svåra att styra till andra tider. Däremot bör det vara lättare att påverka de ”fritidsresor” som utförs inom färdtjänst.

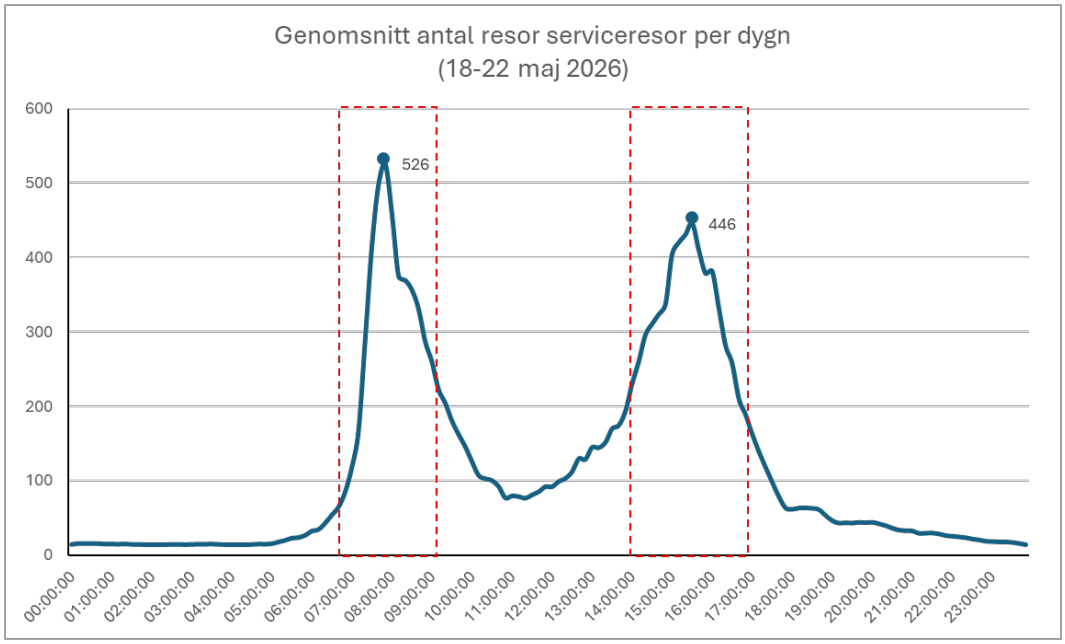

Bild: Diagram visande genomsnittligt antal serviceresor över tid på dygnet för 18–22 maj 2026, med extrem efterfrågan på resorna avgränsade vid tidsintervallen 06.30–08.59 och 14.00–16.59 samt höjdpunkterna under dessa intervall indikerade vid 526 respektive 446 resor.

I syfte att underlätta den löpande anpassningen av högtrafiktiderna delegerade kommunfullmäktige till stadsmiljönämnden att årligen ompröva och fastställa datum och tider för när högtrafiktaxa ska gälla. Förvaltningens analys visar att det för närvarande inte finns anledning att förändra de tidpunkter på dagen som kommunfullmäktige angivit som grundbeslut. Däremot finns det skäl att slå fast datumet för när höstperioden i avgiftssystemet inleds. I kommunfullmäktiges beslut ser avgränsningen under året ut på följande sätt:

- Vardagar alla veckor räknat från 1 januari till tredje fredagen i juni samt tredje måndagen i augusti till 31 december.

När förvaltningen har tittat på vad det innebär för 2027 så blir förslaget att höstperioden inleds den 16 augusti, vilket passar bra med hänsyn till när skolverksamhet och daglig

verksamhet startar och när de flesta semestrar är slut. Följande tider föreslås utgöra högtrafiktider under 2027.

- Vardagar från och med den 1 januari till och med den 18 juni samt från och med den 16 augusti till och med den 31 december.
- Klockan 06.30–08.59 samt klockan 14.00–16.59 på vardagar enligt ovan.

Förvaltningens bedömning

Inom servicereseverksamheten är det viktigt att utveckla metoder för att använda tillgängliga fordonsresurser på ett effektivt sätt. Den högtrafiktaxa för färdtjänstavgifterna som infördes 2024 är ett av verktygen i detta syfte. För att använda det på bästa sätt behöver tiderna för högtrafik nogsamt anpassas till de perioder på dagen och under året då de för verksamheten ger bäst nytta. Förvaltningen konstaterar att de tider under dygnet som ingick i grunderna för kommunfullmäktiges beslut om nya taxor är relevanta och föreslår därför nämnden att fastställa tider för 2027 i enlighet med dem.

Jenny Olsson
avdelningschef
mobilitet och serviceresor

Anders Ramsby
förvaltningsdirektör